

MESLEKİ

Notlar

TİCARET VE SANAYİDE KONTROL...

1930 da İskenderiye'ye gittiğimde orada yerleşmiş olan Giritli bir /daşımızla tanışmıştım; bu adam ticaret yapıyordu, bilhassa Yunanistan'dan ithal ettiği kuru üzüm, kuru incir, zeytin, zeytinyağı, sadeyağ gibi /aat mahsullerini toptan satıyordu. Türkiye'de bu malların muadilleri /tâ daha iyileri bulunduğu halde niçin Yunanistan'dan getirttiğini sordum. Bana dedi ki:

— Türkiye'den getirtmeyi çok isterdim, bu benim için aynı zamanda illi bir vazifedir. Fakat ne yazık ki orada benimle namuslu çalışacak r tacir bulamadım. Kuru üzüm nümunesi istedim. Gönderdiler, beğenim ve yirmi otuz çuval ısmarladım. Satmağa başladım, müşterilerimden ri gelmeğe başladı, çünkü çuvalların üst kısmı nümuneye uygun, diğer smı değildi. Yağlarda öyle çıktı, çok ziyan ettim ve vazgeçtim. Halbuki unanistandan getirttiğim mallar nümuneye tamamiyle uygun çıkıyor, eğeniliyor ve ziyan etmiyorum.

Vakit vakit bazı ihraç mallarımızın, beğenilmediği ve çürük çıktığı in Avrupadan veya Amerikadan iade edildiğini haber alıyoruz. Bu irlü madrabazlıklara çarşı ve pazarlarımızdaki perakende alışverişlerde aha çok rastlanıyor ama ihraç mallarındaki kadar zararlı değildir, yahut öze batmıyor.

Sanayide de aynı durumla çok karşılaşyoruz. Aldığımız yerli sanayi mamullerimizin mühim kısmı ya bozuktur, yahut çabuk bozular: fiyatları da yüksektir.

Demek ki ihraç edilen veya iç piyasada satılan her türlü ziraat mahsullerini ve sanayi mamullerini, kalite ve fiyat bakımından kontrol zaruret-i vardır. Bu iş büsbütün kontrolsüz değildir. Fakat maksadın sağlanmadığı meydandadır. Sıkı kontrol tacirin ve sanayicinin de lehindedir. Çünkü böylece namuslu çalışmağa alışır, namuslu çalışan insan hiçbir zaman kaybetmez, bir müddet zorluk çekse bile piyasada tutundukları an sonra bir daha aslâ yıkılmaz. Tutunamıyan ticaret ve sanayi «kapaç» cinsinden olandır. Namuslu ticaret ve sanayi fiyatların düşmesinde ve ucuzluk sağlanmasında da pek mühim başarılar elde eder. Bunun delillerini ilaç sanayimizde buluyoruz.

Hükümetimiz halkımızın sağlığının korunmasıyla ilgili olan ilaç sanayiine ehemmiyet vermekte, çalışma kolaylıkları sağlamakta, sıkı bir kontrol altında bulundurmaktadır. İlaçlar eczacılar tarafından kanuna göre kurulan bir heyet tarafından kontrol edilmekte, kusur görülürse Vekâlete bildirilmekte ve Vekâlet de meseleyi inceledikten sonra ne lâzımsa derhal yapmaktadır. Bu sayede bütün memlekete şamil bir kalite ve fiyat birliği temin olunmaktadır. Birçok mallar aynı şehrin bir semtinde başka, diğer semtinde başka fiyatla satıldığı halde ilaçlar için böyle bir hal vârit olmaz. Bunda eczacıların yüksek tahsil görmüş oldukları adamları olmasının da elbet tesiri vardır.

Bir dostum geçen sene 550 kuruşa aldığı poplini bu sene 1200 kuruşa aldığını söyledi; geçen sene 340 liraya satılan bir sobanın bu sene 550 liraya satıldığını geçenlerde ben gördüm. Halbuki ilaç fiyatlarında, sıkı kontrol ve rekabet dolayısıyla düşmeler vardır. Meselâ Polivital 4,25 liradandan 3,80 liraya, Farmasotin 14 liradan 12,20 liraya, Rubromin 48,85 liradan 33,85 liraya, Vitakaps 5,20 liradan 4,20 liraya, Diyanizol 4,90 liradan 3,35 liraya, Sinargon 14 liradan 8,85 liraya, Ultrakorten 58 liradan 38,85 liraya düşmüştür.

Bu gibi fiyat düşmeleri diğer sanayi mamullerimizde görmek şöyle dursun, sebzelerimizde bile görülemiyor, çünkü ilaçlar üzerine konan sıkı kontrol onlarda yoktur. Aynı kontrol sistemi bütün ziraat mahsulleriyle sanayi mamullerine de konursa pahalılığın en az yüzde yirmi azalması için fazla beklemeğe lüzum kalmıyacaktır.

Hoşça kalınız!

Kadirean KAFLI

«Tercüman'dan» iktibas edilmiştir.

ADRESİNİZİ GÖNDERİNİZ

Mecmuamızı almıyor veya almayan meslektaşları tanıyorsanız, adreslerini Cağaloğlu Ortaklar Hanındaki Merkez Heyetimize gönderiniz.

Bütün meslektaşlarımıza bedelsiz olarak gönderilen mecmuamızın evvelki sayılarından da mahdud miktarda mevcuttur.